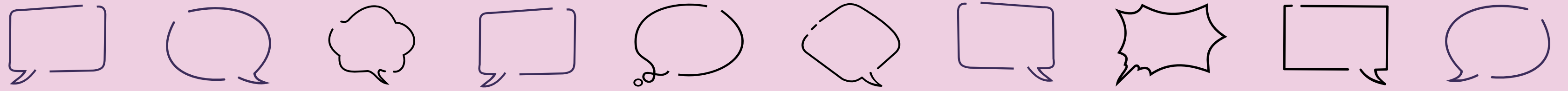


Тема 1

Алфівіт. Звуки та букви.

Ти готовий/а?



Вправа!

Розстав слова за
алфавітним порядком:

В укр.мові є: 33 – букви
38 – звуків

Апельсин

Полуниця

Черешня

Виноград

Вишня

Малина

Помело

Ананас

Звуки:



Голосні

Їх всього в укр. мові 6:

[a][o][y][e][i][и]



Приголосні

Всі інші:



Приголосні



ДЗВІНКИ

“Гоже буде гедзю у джазі”

[г] [ж] [б] [д] [г'] [дз] [дж] [з]



Глухі

“Цап хоче фісташку”

[ц] [п] [х] [ч] [ф] [с] [т] [ш] [к]

Приголосні



М'які/ пом'якшені

Звуки після яких стоять: [і] [я]
[ю] [ь] [є]

- “Де ти з'їси ці лини Дзири?”
коли після цих літер стоять [і] [я] [ю]
[ь] [є] вони – М'які
- [й] – ЗАВЖДИ м'який звук
- Пом'якшені – всі інші звуки, які
стоять після [і] [я] [ю] [ь] [є]



Тверді

Це всі інші, які не
стосуються попередніх
правил

Приголосні



Шиплячі

“Ще їжджу”

[ш] [ч] [ж] [дж]



Свистячі

“Сце їздзу”

[с] [ц] [з] [дз]

[й]



Я. Ю. Є.

[а][у][е]



Після приголосного: лялька – [л'ал'а]

1 ЗВУКИ

[йа][йу][йе]



- на початку слова: яма – [йама]
- після ь або ' : в'яз – [вйаз], тьютор – [т'йутор]
- після голосного: маяк – [майак]

2 ЗВУКИ

[йа]



[джміль]



[віджати]



Дж. Дз

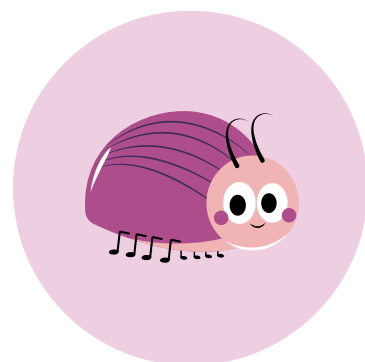
[дз] [дж]



1 ЗВУКИ

Якщо належили до кореня: джем – [джем]

[дз] [дж]

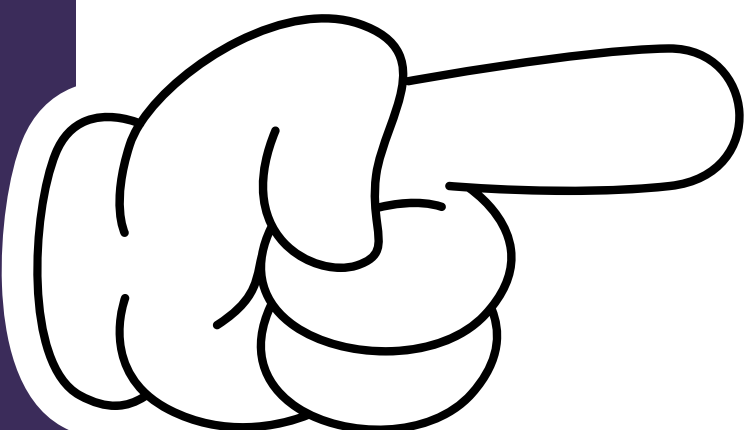


2 ЗВУКИ

Якщо [д] належив до префікса а [з] до кореня:
підземний – [під земний]

Вправа на закріплення:

Запиши транскрипцію. Порахуй
кількість звуків та букв:



Гривня, Японія, щавель, шістсот,
сиджу, лякати, читання, сіль.

- [щ] [і̇] - 2 звуки: щур [шчур]
- подвоєння - 2 звуки: стаття [стат:а]



Асиміляція

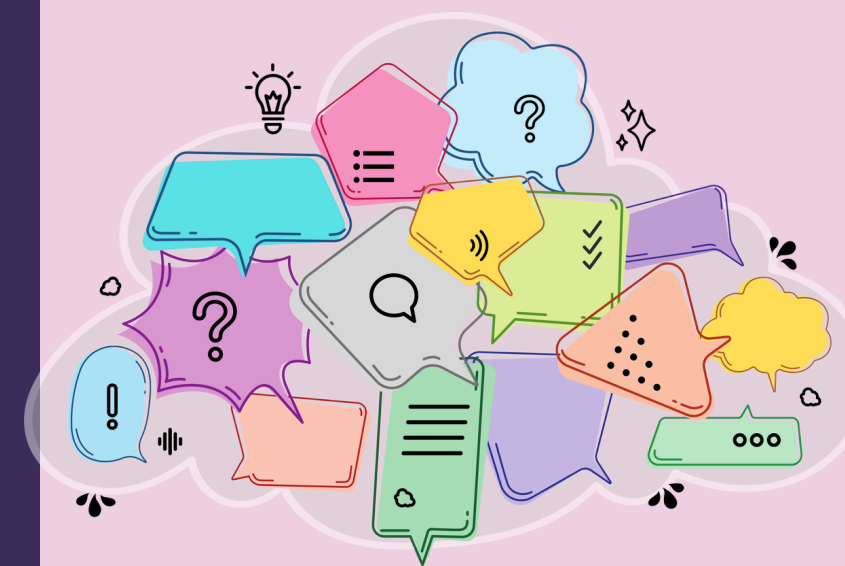


Уподібнення
за м'якістю

Твердий + м'який = м'який + м'який

Звуки “Де ти з'їси ці лини + дз люблять бути м'якими. Якщо в слові після них у позиції стику стоїть м'який приголосний, то вони перетягують частинку цієї м'якості на себе і теж стають м'якими

- Млинці – [млин'ц'і]: звук [ц] м'який, адже після нього стоїть [і] [н] любить бути м'який і перетягує на себе часточку м'якості від [ц] = маємо [ц'] + [н']
- Майбутнє – [майбут'н'є]: звук [н] м'який, адже після нього стоїть [є] [т] любить бути м'яким і перетягує часточку м'якості від [н] = маємо [н'] + [т']



Асиміляція

Глухий + дзвінкий = дзвінкий + дзвінкий



Уподібнення
за дзвінкістю

Глухий звук перед дзвінким у позиції стику одзвінчується до парного йому дзвінкого. Тобто глухий звук перед дзвінким вимовляється дзвінко.

- Футбол – [фудбол]: [б] ділиться своєю дзвінкістю з [т] а глухий [т] одзвінчується до парного [т]
- Просьба – [проз'ба]: [б] ділиться своєю дзвінкістю з [с] а глухий [с] одзвінчується до парного [з]



[б] - [п]

[г] - [х]

[дз] - [ц]

[дж] - [ч]

[з] - [с]

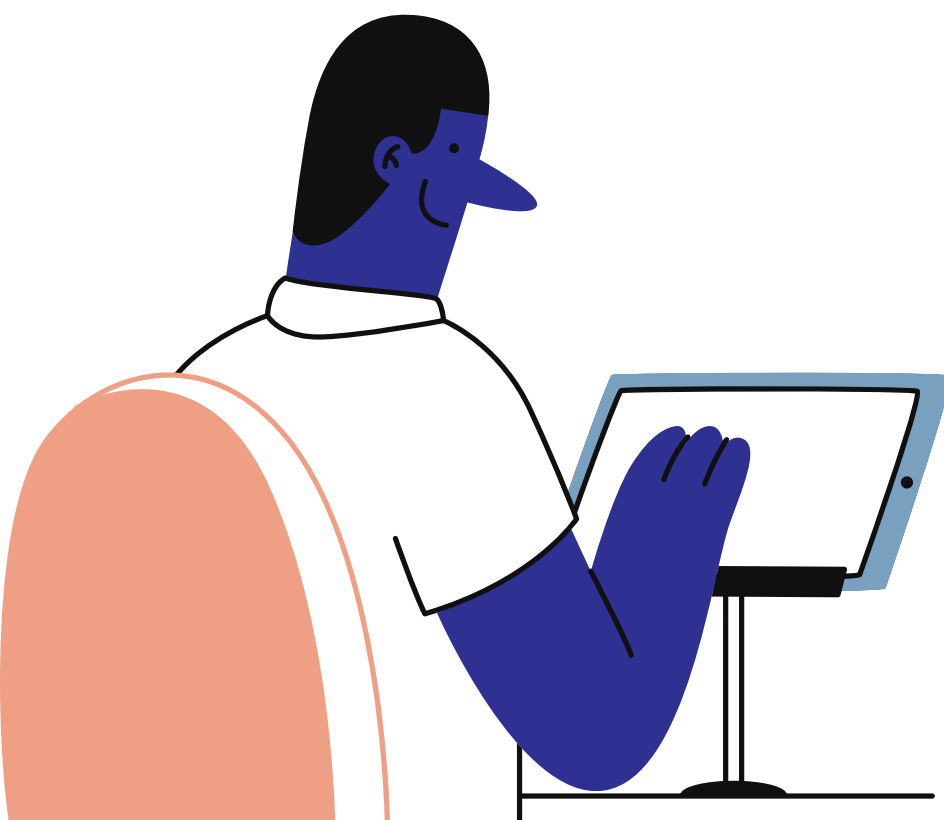
[д] - [т]

[ж] - [ш]

[г] - [к]















Принцип показано



АСИМІЛЯЦІЯ ЗА МІСЦЕМІ СПОСОБОМ ТВОРЕННЯ

Деякі буквосполучення ми вимовляємо по-особливому: ➤ Крок 1

БУКВОСПОЛУЧЕННЯ	ВИМОВА	ПРИКЛАД
 -ТЬСЯ	[ц':а]	хочеться [хочéц':á] здається [здаéц':а]
 -ШСЯ	[с':а]	сміється [с'м'і́єс':а] молишся [мо́лис':а]
 -ЧСЯ	[ц':с':а]	бачся [ба́ц':с':а] виплачся [випла́ц':с':а]
 -ЖСЯ	[з'с':а]	наважся [наваз':с':а] тривожся [триво́з':с':á]
 -ШЦІ	[с'ц'і]	пташиці [птас'ц'і] ромашці [ромáс'ц'і]
 -ЧЦІ	[ц'і]	дочці [до́ц'і] булочці [було́ц'і]
 -ЖЦІ	[з'ц'і]	книжці [книз'ц'і] запорожці [запоро́з'ц'і]
 ЗШ-	[ш:] (на початку слова)	зишток [ш:і́ток] зишукати [ш:ука́ти]
 -ЗШ-	[жш] (в усіх інших випадках)	заліши [зал'і́жшиє] безшелесно [бе'жше'лесно]
 ЗЧ-	[шч] (на початку слова)	зчистити [шчісти'тіє] зчитка [шчі'тка]
 -ЗЧ-	[жч] (в усіх інших випадках)	розчистити [рожчіститіє] безчестя [бе'жчэс'т'а]
 ЗЖ-, -ЗЖ-	[ж:]	зжати [ж:áтіє] розжитися [рож:і́тіс':а]



Асиміляція – це природний процес, який допомагає словам

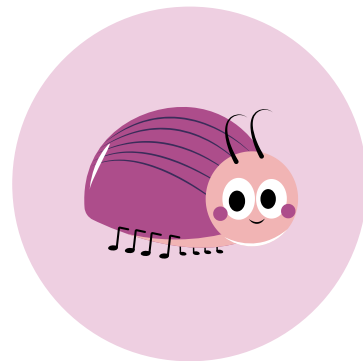
➤ звучати гармонійно! ➤

Асиміляція за глухістю:



Нігті

[лехко]



Кігті

[к'іхті]



Вогко

[вохко]



Легко

[лехко]

Дьогтю - [д'охт'у]

+ ПОХІДНІ ДО НИХ

Вправа

Запиши транскрипцію
поданих слів:

Кігті

Колеться

Сміх

Книжці

Айсберг

Зжати

Розказав

Баскетбол

Будь уважним!



Домашнє завдання:

Виписати з речень слова де відбулися фонетичні зміни, написати їх транскрипцію та кількість звуків та букв.

1. У старому коритці на подвір'ї збиралася дощова вода.
2. Ти завжди щиро смієшся, коли згадуєш літні пригоди?
3. На чистій скатертині у глиняній ложці лежав шматочок меду.
4. Маленькій качці дуже хотілося якнайшвидше наздогнати маму.
5. Ковалю вдалося міцно зчепити дві металеві деталі.
6. Україна – наша славна Вітчизна, яку ми любимо всім серцем.
7. Рано-вранці батько пішов у поле зжати стиглу пшеницю.
8. Найбагатший чоловік у селі завжди допомагав місцевій школі.
9. Тобі обов'язково треба добре виспатися перед важким іспитом.
10. На довгій полиці у старій книжці знайшли засушену квітку.

